

LEGAL INSIGHT

Ο ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ (Ν. 4469/2017)

Γιώργος Κεφαλάς
M.A.E., MSc.
Γιώργος Ψαράκης
M.A.E., LL.M., PgCert

Από τις 3.5.2017 αποτελεί πλέον νόμο του κράτους (νόμος 4469/2017) ο πολυαναμενόμενος εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων, ο οποίος αναμένεται να «δώσει ανάσα» σε εκατοντάδες επιχειρήσεις, οι οποίες, παρότι βιώσιμες, αδυνατούν να εξυπηρετήσουν όλες τις συσσωρευθείσες οφειλές τους προς τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Πρόκειται για μία – πρωτότυπη στο πλαίσιο της ελληνικής έννομης τάξης - οργανωμένη εξωδικαστική διαδικασία για τη συνολική και μακροπρόθεσμη ρύθμιση των χρεών της ελληνικής επιχείρησης, η οποία δύναται να ολοκληρωθεί εντός χρονικού διαστήματος ολίγων μηνών. Σκοπός του παρόντος σημειώματος είναι η συνοπτική παρουσίαση της διαδικασίας ρύθμισης που προβλέπει ο νόμος και η διαλεύκανση ζητημάτων και προβληματισμών που έχουν ήδη τεθεί, ενόψει της έναρξης ισχύος του νόμου στις 3.8.2017.

ΙΟΥΛΙΟΣ 2017

A. Ο ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ, ΕΝΑ ΑΚΟΜΗ «ΟΠΛΟ» ΣΤΗ ΦΑΡΕΤΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Τα τελευταία χρόνια, από την ύπαρξη ελάχιστων εργαλείων αναδιάρθρωσης χρεών, ξαφνικά η ελληνική επιχείρηση βρίσκεται μπροστά σε μια παλέτα ρυθμίσεων. Η πολλαπλότητα των επιλογών αυτών, ωστόσο, δημιουργεί ένα εύλογο ερώτημα στον επιχειρηματία: ποιο εργαλείο να επιλέξω και γιατί;

Οι δυνατότητες που έχει σήμερα μια επιχείρηση για να ρυθμίσει τις οφειλές της, ώστε να εξακολουθήσει τη λειτουργία της, είναι ενδεικτικά οι κάτωθι:

α) Να καταθέσει αίτηση πτώχευσης στο πλαίσιο του άρθρου 1 και 107 επ. του Πτωχευτικού Κώδικα μαζί με σχέδιο αναδιοργάνωσης, όπου θα προβλέπονται οι τρόποι ρύθμισης των οφειλών, κατά τις προβλέψεις του Πτωχευτικού Κώδικα. Εφόσον γίνει δεκτό το σχέδιο αναδιοργάνωσης, περατώνεται η πτωχευτική διαδικασία, ο οφειλέτης διατηρεί τη διοίκηση της επιχείρησης και αποπληρώνει τους πιστωτές του κατά τους όρους του σχεδίου.

β) Να καταθέσει αίτηση εξυγίανσης στο πλαίσιο του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα. Πλέον, ωστόσο, με βάση τις τελευταίες αλλαγές του 2016, για να υποβληθεί αίτηση του άρθρου 99 θα πρέπει η αιτούσα επιχείρηση να έχει ήδη εξασφαλίσει τη συμφωνία του 60% του συνόλου των απαιτήσεων (στις οποίες περιλαμβάνεται και το 40% των τυχόν εξασφαλισμένων με υποθήκη, ενέχυρο ή προσημείωση υποθήκης) και να έχει ήδη υπογράψει το σχετικό συμφωνητικό, το οποίο και κατατίθεται στο δικαστήριο προς επικύρωση (prepackaged plan).

γ) Να υποβάλει αίτηση για έναρξη της διαδικασίας του Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος, διαδικασία που θα αφορά, όμως, μόνο τα χρέη προς τις Τράπεζες. Η διαδικασία αυτή γίνεται αμιγώς εξωδίκως, χωρίς ωστόσο να εμποδίζεται το δικαστήριο να επέμβει, κατόπιν άσκησης ένδικου βοηθήματος του οφειλέτη (ακόμα και αίτησης λήψης ασφαλιστικών μέτρων), σε περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα παραβιάζει τις διατάξεις του Κώδικα Δεοντολογίας περί υποχρεωτικής διαπραγμάτευσης.

δ) Να υποβάλει την αίτηση του νέου νόμου 4469/2017 για την Εξωδικαστική Ρύθμιση των οφειλών, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις του εν λόγω νόμου, δηλ. εφόσον εν συντομία είναι υπερήμερη ως προς κάποια οφειλή ή έχει προβεί σε ρύθμιση μετά την 1.7.2016 και αποδεικνύεται από τις οικονομικές καταστάσεις ότι είναι βιώσιμη (βάσει προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος). Ο νόμος αυτός – αντικείμενο του παρόντος σημειώματος – αποτελεί το πλέον καινούριο και πρόσφορο μέσο προς επίτευξη ρύθμισης με τους πιστωτές μίας επιχείρησης και προς τη, μέσω μίας τέτοιας ρύθμισης, εξασφάλιση της βιωσιμότητάς της. Άλλωστε σε αυτό ακριβώς αποσκοπεί ο εξωδικαστικός μηχανισμός του ν. 4469/2017· στη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του οφειλέτη, εφόσον κριθεί ότι αυτή είναι βιώσιμη.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι κατ' αρχήν αλληλοαποκλείονται όλα τα παραπάνω εργαλεία. Δεν μπορεί δηλ., μια επιχείρηση να προχωρήσει στην διαδικασία της εξωδικαστικής ρύθμισης, εφόσον λ.χ. έχει καταθέσει αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007), ήτοι αίτηση πτώχευσης ή εξυγίανσης, εκτός εάν πριν αρχίσει τη διαδικασία του εξωδικαστικού μηχανισμού παραιτηθεί εγκύρως από τις ως άνω αιτήσεις. Ομοίως, η επιχείρηση δεν μπορεί να ενταχθεί στον εξωδικαστικό μηχανισμό, εφόσον έχει εκδοθεί ήδη απόφαση ή έχει συζητηθεί η αίτησή της για υπαγωγή σε μία εκ των ανωτέρω διαδικασιών.

Εξάιρεση προβλέπεται για την σχέση του Κώδικα Δεοντολογίας με τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό: μπορεί να ξεκινήσει μια επιχείρηση με τη διαδικασία του Κώδικα Δεοντολογίας και κατόπιν να την αναστείλει περνώντας στην διαδικασία της εξωδικαστικής ρύθμισης. Αν τελικώς η τελευταία αποτύχει, έχει την δυνατότητα να συνεχίσει τη διαδικασία του Κώδικα από το σημείο που την άφησε. Τούτο ρητά προβλέπεται στον νόμο για τον εξωδικαστικό συμβιβασμό στο άρθρο 4 παρ. 8: «*Η κοινοποίηση της παρ. 2 του άρθρου 7 αναστέλλει τη διαδικασία του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών (195/1/29.7.2016 απόφαση της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, Β' 2376) που έχει θεσπισθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4224/2013 (Α' 288). Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία στο πλαίσιο του παρόντος νόμου, η Διαδικασία Επίλυσης Καθυστερήσεων (ΔΕΚ) του Κώδικα Δεοντολογίας συνεχίζεται από το στάδιο στο οποίο είχε σταματήσει*». Πρακτική συνέπεια της ρύθμισης αυτής, είναι ότι μέχρι το πέρας της διαδικασίας του Κώδικα Δεοντολογίας το πιστωτικό ίδρυμα δεν δύναται νομίμως να προβεί σε καταγγελία της πιστωτικής σύμβασης (βλ. ενδεικτικά ενημερωτικό σημείωμα για τον Κώδικα Δεοντολογίας [εδώ](#)).

Δυνατότητα ένταξης στον εξωδικαστικό μηχανισμό παρέχεται ακόμη και σε επιχειρήσεις που έχουν διακόψει τη δραστηριότητά τους ή νομικά πρόσωπα που έχουν τεθεί σε εκκαθάριση, υπό την προϋπόθεση ότι, πριν από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στη διαδικασία του εξωδικαστικού, θα έχει υποβληθεί δήλωση έναρξης εργασιών φυσικού προσώπου (για τις ατομικές επιχειρήσεις) ή, αντίστοιχα, θα έχει αποφασιστεί αρμοδίως η αναβίωση του νομικού προσώπου.

Ο ν. 4469/2017 δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ στις 3.5.2017 και προβλέπει στο άρθρο 23 ότι η ισχύς του αρχίζει τρεις μήνες μετά τη δημοσίευσή του, ήτοι από τις **3.8.2017**.

Στο παρόν σημείωμα εκτίθενται τα κυριότερα σημεία προβληματισμού του νέου νόμου, καθώς και, σε αδρές γραμμές, η ακολουθητέα διαδικασία. Κρίθηκε σκόπιμο να αναπτυχθούν οι επιμέρους προβληματισμοί, καθότι την περιγραφή του νόμου και των επιμέρους σταδίων μπορεί ο αναγνώστης, εκτός από το οικείο ΦΕΚ, να αναζητήσει σε αρκετά δημοσιεύματα και ενημερωτικές ιστοσελίδες.

Β. ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ

1. Ποιες οφειλές μπορούν να ρυθμιστούν;

Βάσει του επίμαχου νόμου μπορούν να ρυθμιστούν **χρηματικές οφειλές προς οποιονδήποτε πιστωτή (πχ. πιστωτικά ιδρύματα, εφορία, φορείς κοινωνικής ασφάλισης (ΦΚΑ), προμηθευτές κλπ.)**. Ισχύει επομένως η αρχή της καθολικότητας, σε αντίθεση με την διαδικασία του Κώδικα Δεοντολογίας π.χ. όπου ρυθμίζονται, ως προαναφέρθηκε, μόνο οφειλές προς πιστωτικά ιδρύματα. Οι οφειλές μπορεί να προέρχονται από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας ή και από άλλη αιτία, εφόσον όμως, στην τελευταία περίπτωση, η ρύθμιση τους κρίνεται από τους συμμετέχοντες στη διαδικασία απαραίτητη για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του οφειλέτη. Τούτο μάλιστα υποστηρίχθηκε από την εισηγήτρια της πλειοψηφίας κατά την διαδικασία της ψήφισης του νόμου ότι προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, και λόγω της πρακτικής των τραπεζών να χορηγούν στεγαστικά και επισκευαστικά δάνεια σε φυσικά πρόσωπα προς εν γνώσει τους εξυπηρέτηση των ατομικών τους επιχειρήσεων. Έτσι, μια ατομική επιχείρηση θα μπορεί να εντάξει στη διαδικασία του εξωδικαστικού μηχανισμού π.χ. και το στεγαστικό δάνειο που έλαβε για μη επαγγελματικούς σκοπούς το φυσικό πρόσωπο – φορέας της επιχείρησης, με την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι η ρύθμιση αυτή είναι αναγκαία – κατά την κρίση πάντως των πιστωτών - προς εξασφάλιση της βιωσιμότητας της επιχείρησης· ομοίως και για τις οφειλές από πιστωτικές κάρτες του φορέα της.

Ένα άλλο σημαντικό σημείο που πρέπει να τονιστεί είναι ότι στην διαδικασία του νόμου υπάγονται όλες οι οφειλές, είτε είναι ενήμερες είτε όχι, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια υπαγωγής στον νόμο. Δηλ. ενδέχεται να υφίστανται δύο δάνεια προς δύο διαφορετικά πιστωτικά ιδρύματα, εκ των οποίων το ένα να είναι υπερήμερο άνω των 90 ημερών, και άρα να πληρούται το κριτήριο της υπαγωγής, και το άλλο ενήμερο· και τα δύο δάνεια θα μπορούν να τύχουν υπαγωγής στον νόμο και ρύθμισης. Μάλιστα, και ληξιπρόθεσμα ποσά που έχουν προκύψει μετά τις 31.12.2016 μπορούν να ρυθμιστούν, εφόσον προέρχονται από συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν τις 31.12.2016 (όπως αναφέρει και η εισηγητική έκθεση του νόμου: *«Αντικείμενο ρύθμισης μπορούν να αποτελέσουν όλες οι οφειλές της επιχείρησης, ακόμα και αυτές που τελούν υπό αναβλητική αίρεση, αρκεί η γενεσιουργός τους αιτία να ανάγεται μέχρι και τις 31.12.2016»*).

2. Ποιοι μπορούν να υπαχθούν;

Αίτηση υπαγωγής στη διαδικασία του ν. 4469 μπορεί να υποβάλει **κάθε φυσικό πρόσωπο με πτωχευτική ικανότητα (έμποροι) και κάθε νομικό πρόσωπο που αποκτά εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα και έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα**, εφόσον:

i) Έχει στις **31.12.2016** οφειλή προς χρηματοδοτικό φορέα σε καθυστέρηση τουλάχιστον 90 ημερών **ή** οφειλή που ρυθμίστηκε μετά την 1.7.2016 (και πάντως μέχρι τις 31.12.2016, κατά την ερμηνευτική εκδοχή που μέχρι σήμερα επικρατεί) **ή** ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τη φορολογική διοίκηση ή προς Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) ή άλλο ΝΠΔΔ (κρίσιμο είναι να έχουν βεβαιωθεί ταμειακά οι οφειλές έως 31.12.2016) **ή** του οποίου έχουν σφραγισθεί επιταγές ως ακάλυπτες **ή** έχουν εκδοθεί σε βάρος του διαταγές πληρωμής ή δικαστικές αποφάσεις για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις. Αρκεί να συντρέχει έστω και μία από τις παραπάνω προϋποθέσεις, καθότι σκοπός του νομοθέτη ήταν να παρουσιάσει κάποιους ενδείκτες αδυναμίας πληρωμών.

Σημαντικό είναι να τονιστεί ότι ο νομοθέτης υιοθέτησε την πρόβλεψη για υπαγωγή και όταν υφίσταται ρύθμιση μετά την 1.7.2016 για να επιβραβεύσει τους συνεπείς οφειλέτες που ενώ ενδιαφέρθηκαν για την ρύθμιση των οφειλών τους κατά το τελευταίο εξάμηνο του 2016 και τηρούν τους όρους αυτών, επιθυμούν να ενταχθούν στον μηχανισμό. Σε αντίθετη περίπτωση θα εμφανιζόταν η Πολιτεία να επιβραβεύει τους ασυνεπείς μόνο οφειλέτες, ενώ στερεί την δυνατότητα υπαγωγής σε ευνοϊκές ρυθμίσεις από τους συνεπείς. Φυσικά το ερώτημα που προκύπτει είναι για ποιο λόγο δεν υπάγονται και όσοι προχώρησαν σε ρυθμίσεις το πρώτο εξάμηνο του 2016, αλλά κάπου έπρεπε να τεθεί η κόκκινη γραμμή υπαγωγής.

Εξάλλου, με την έννοια «*ρύθμιση*» ο νομοθέτης εννοεί κάθε μέτρο βραχυπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης ρύθμισης οφειλής, περιλαμβανομένης και τυχόν συμφωνίας αναστολής μέτρων εκτέλεσης (Stand Still Agreements), ενώ καλύπτονται όλες οι οφειλές προς χρηματοδοτικά ιδρύματα, δηλ. α) τοκοχρεωλυτικά/χρεολυτικά δάνεια, β) συμβάσεις αλληλοχρέου, γ) κοινοπρακτικά δάνεια, δ) τιτλοποιημένα δάνεια, ε) ομολογιακά δάνεια κοκ.

ii) Οι συνολικές προς ρύθμιση οφειλές **υπερβαίνουν το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.**

iii) Εμφανίζει σε μία τουλάχιστον από τις τρεις τελευταίες (πριν την υποβολή της αίτησης) χρήσεις θετικό καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων – **EBITDA > 0** - (για οφειλέτη που τηρεί απλογραφικό ή διπλογραφικό λογιστικό σύστημα) ή και **θετική καθαρή θέση** (αποκλειστικά για οφειλέτη που τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα). Άρα για τον υπολογισμό του θετικού καθαρού αποτελέσματος προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων, θα πρέπει στα αποτελέσματα προ φόρων και τόκων να προσθέσουμε τις αποσβέσεις παγίων (Λ/ΣΜΟΣ 66) και τα αποτελέσματα από τυχόν πωλήσεις παγίων, αφαιρώντας τις τυχόν επιχορηγήσεις παγίων. Τα στοιχεία αυτά θα προκύπτουν αυτόματα μέσω της πλατφόρμας από τους σχετικούς κωδικούς των φορολογικών εντύπων Ε3 (λ.χ. η θετική καθαρή θέση εταιρειών με διπλογραφικό σύστημα θα προκύπτει από το άθροισμα των οικείων κωδικών του εντύπου Ε3 με τον εξής τύπο: $(765+766+767+769) - (768+770)$).

iv) Επίσης, προς το σκοπό αντιμετώπισης των «στρατηγικών κακοπληρωτών», ο νόμος απαιτεί επίσης ως αρνητική προϋπόθεση υπαγωγής στη ρύθμισή του, το φυσικό πρόσωπο ή, σε περίπτωση νομικών προσώπων, οι πρόεδροι ή διευθύνοντες σύμβουλοι ή διαχειριστές ή εταίροι, **να μην έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση σε ορισμένα αδικήματα, όπως φοροδιαφυγή, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, υπεξαίρεση, δωροδοκία, καταδολίευση δανειστών, απάτη κλπ.**

3. Ποια είναι η διαδικασία υποβολής της αίτησης και λειτουργίας του μηχανισμού;

Η διαδικασία του εξωδικαστικού μηχανισμού ξεκινάει με την υποβολή σχετικής αίτησης από τον οφειλέτη στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (Ε.Γ.Δ.Ι.Χ.). Η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη χρήση ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία θα είναι έτοιμη στις 3 Αυγούστου. Η αίτηση πρέπει να περιέχει τα στοιχεία της παρ. 2 του άρθρου 5 (δηλ. πλήρη στοιχεία του οφειλέτη και των συνοφειλετών, κατάλογο όλων των πιστωτών και τις απαιτήσεις καθενός εξ αυτών και πρόταση για τον τρόπο ρύθμισης των οφειλών) και συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά των παρ. 2, 3 και 8 του ίδιου άρθρου (**ιδίως κατάλογο περιουσιακών στοιχείων με το σύνολο των βαρών επ' αυτών, δήλωση μεταβιβάσεων περιουσιακών στοιχείων των τελευταίων 5 ετών, φορολογικά στοιχεία οφειλέτη και εγγυητών κ.α.**). Εντός δύο (2) ημερών από τη υποβολή της αίτησης διορίζεται από την ΕΓΔΙΧ ως συντονιστής ένας διαπιστευμένος διαμεσολαβητής. Ο συντονιστής, μόλις διαπιστώσει την τυπική πληρότητα της αίτησης και των δικαιολογητικών, αποστέλλει εντός δύο ημερών **απόσπασμα της αίτησης και πρόσκληση συμμετοχής σε όλους τους πιστωτές. Από την αποστολή της πρόσκλησης επέρχεται και η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης και των ασφαλιστικών μέτρων για εβδομήντα ημέρες.** Εντός δέκα (10) ημερών οι πιστωτές αποστέλλουν στον συντονιστή δήλωση για την πρόθεση συμμετοχής τους στη διαδικασία, οπότε και κοινοποιείται σε αυτούς η πλήρης αίτηση και όλα τα δικαιολογητικά που έχει υποβάλει ο οφειλέτης. **Για να ληφθεί απόφαση για την υπογραφή σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (απαρτία) πιστωτές που είναι δικαιούχοι του 50% του συνόλου των απαιτήσεων κατά του οφειλέτη.** Οι πιστωτές έχουν δικαίωμα να καταθέσουν αντιπροτάσεις, επί των οποίων μπορούν να κάνουν παρατηρήσεις ο οφειλέτης και οι λοιποί πιστωτές. Αν ο οφειλέτης εγκρίνει μία ή περισσότερες από τις αντιπροτάσεις τίθενται αυτές σε ψηφοφορία, διαφορετικά τίθεται σε ψηφοφορία η πρόταση του οφειλέτη. **Για την έγκριση της πρότασης απαιτείται συμφωνία του οφειλέτη και πλειοψηφία των 3/5 των συμμετεχόντων πιστωτών** (στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και ποσοστό 2/5 των συμμετεχόντων πιστωτών με ειδικό προνόμιο π.χ. ενέχυρο, υποθήκη, προσημείωση). Εάν συντρέχουν τα ως άνω ποσοστά συνάπτεται η σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών, ειδάλλως περαιώνεται η διαδικασία

ως άκαρπη και συντάσσεται πρακτικό αποτυχίας. Τυχόν ενστάσεις πιστωτών που μειοψήφησαν υποβάλλονται στον συντονιστή και μπορούν να τεθούν μεταγενέστερα υπόψη του Δικαστηρίου κατά το στάδιο επικύρωσης της συμφωνίας.

Η όλη διαδικασία διενεργείται **μέσω αλληλογραφίας ή τηλεφωνικής επικοινωνίας**, ενώ, κατόπιν αιτήματος πιστωτών που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 1/3 του συνόλου των απαιτήσεων, μπορεί να ορισθεί συνάντηση. Κομβικό ρόλο στην όλη διαδικασία διαδραματίζει και ο εμπειρογνώμονας, ο διορισμός του οποίου είναι υποχρεωτικός στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων (επιχειρήσεις που έχουν κύκλο εργασιών μεγαλύτερο από 2.500.000 ευρώ ή συνολικές υποχρεώσεις υψηλότερες από 2.000.000 ευρώ) και προαιρετικός στην περίπτωση των μικρών επιχειρήσεων (όλες οι λοιπές επιχειρήσεις) και ο οποίος καλείται να συντάξει **αξιολόγηση βιωσιμότητας της επιχείρησης του οφειλέτη και σχέδιο αναδιάρθρωσης οφειλών**. Η επιλογή του εμπειρογνώμονα στις μεγάλες επιχειρήσεις γίνεται με κοινή απόφαση του οφειλέτη και της απόλυτης πλειοψηφίας των πιστωτών, ενώ η αμοιβή του βαρύνει τον οφειλέτη. Ο εμπειρογνώμονας εντός προθεσμίας ενός μηνός από τον διορισμό του οφείλει να υποβάλει στον συντονιστή την έκθεση αξιολόγησης της βιωσιμότητας του οφειλέτη και το σχέδιο αναδιάρθρωσης οφειλών. Προκειμένου να τεθεί το σχέδιο αναδιάρθρωσης του εμπειρογνώμονα σε ψηφοφορία πρέπει προηγουμένως να έχει εγκριθεί από τον οφειλέτη.

4. Πώς λαμβάνει χώρα ο έλεγχος των απαιτήσεων που επιθυμεί να ρυθμίσει η επιχείρηση και από ποιον;

Ο οφειλέτης στην αίτησή του αναφέρει, μεταξύ άλλων στοιχείων, και το σύνολο των οφειλόμενων ποσών ανά πιστωτή. Εν συνεχεία, οι πιστωτές εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης του συντονιστή, αποστέλλουν στον συντονιστή δήλωση για την πρόθεση συμμετοχής τους και βεβαιώνουν το ποσό της συνολικής τους απαίτησης κατά του οφειλέτη – αιτούντος. **Τι συμβαίνει όμως στην περίπτωση που κάποιος πιστωτής ισχυριστεί ότι η απαίτησή του είναι μεγαλύτερη από εκείνη που ο οφειλέτης έχει συμπεριλάβει στην αίτησή του;** Σύμφωνα με τον νόμο (άρθρο 8 παρ. 2), εφόσον το ποσό της απαίτησης που αναφέρει ο οφειλέτης στην αίτησή του είναι διαφορετικό από το ποσό που βεβαιώθηκε από τον πιστωτή, ο συντονιστής ζητά από τον οφειλέτη και τον πιστωτή αποδεικτικά έγγραφα για το ύψος της απαίτησης, τα οποία πρέπει να προσκομισθούν από τους τελευταίους εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών. Αν και πάλι δεν μπορεί να προκύψει με βεβαιότητα το ύψος της απαίτησης, τότε ο συντονιστής θα προσμετρήσει την απαίτηση στα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας μόνο έως το ύψος που δεν αμφισβητείται, **εκτός εάν η συγκεκριμένη απαίτηση έχει προσδιοριστεί σε συγκεκριμένο ποσό από τον εμπειρογνώμονα, στον οποίο μπορεί να ανατεθεί και η επαλήθευση των απαιτήσεων**. Έτσι πχ, αν ο οφειλέτης αμφισβητεί το ύψος των τόκων που του έχουν καταλογισθεί από πιστωτικό ίδρυμα στο πλαίσιο μίας σύμβασης δανείου, λόγω της ύπαρξης καταχρηστικών όρων προσδιορισμού του επιτοκίου (ή υπάρξει αμφισβήτηση ως προς το ύψος οφειλής δανείου σε ελβετικό φράγκο), η απαίτηση θα προσμετρηθεί από τον συντονιστή μόνο έως το ύψος στο οποίο οφειλέτης και πιστωτής συμφωνούν. Ο πιστωτής, πάντως, μπορεί μετά το τέλος της διαδικασίας του εξωδικαστικού μηχανισμού να ζητήσει την αναγνώριση του ύψους και της λοιπής απαίτησής του από τα δικαστήρια.

Σημαντικό, επίσης, είναι να τονιστεί ότι η τυχόν υποβολή αίτησης μπορεί κατ' αρχήν να αποτελεί εξώδικη ομολογία για το ύψος της οφειλής, η οποία θα παράσχει στους πιστωτές ένα επιπλέον όπλο για την διεκδίκηση των απαιτήσεών τους, εφόσον τελικώς δεν επιτευχθεί συμφωνία αναδιάρθρωσης. Ο νόμος έρχεται στο άρθρο 8 παρ. 17 να θέσει όρια στην χρήση αυτή, ορίζοντας πως **«οι προτάσεις και οι αντιπροτάσεις ρύθμισης οφειλών που συντάχθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας του παρόντος νόμου δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν σε οποιαδήποτε άλλη διαδικασία ρύθμισης ή διεκδίκησης της οφειλής»**. Ωστόσο, ο κίνδυνος δεν προκύπτει από την χρήση των προτάσεων ή αντιπροτάσεων αλλά από την χρήση του καταλόγου της αίτησης με τους πιστωτές και τα οφειλόμενα ποσά. Εκεί θα πρέπει να προσέξει ο κάθε οφειλέτης που υποβάλει μια αίτηση να διατηρεί τις επιφυλάξεις του για το ύψος της κάθε οφειλής, ούτως ώστε να μην συνάγεται ομολογία για το ύψος της οφειλής.

5. Ποιοι είναι οι βασικοί κανόνες ρύθμισης της οφειλής στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού;

Το άρθρο 9 του ν. 4469 θέτει τον βασικό κανόνα της ελεύθερης διαμόρφωσης του περιεχομένου της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών. Έτσι πιστωτές και οφειλέτης μπορούν να συμφωνήσουν να ρυθμίσουν τις οφειλές του τελευταίου με οποιονδήποτε τρόπο επιθυμούν και χωρίς κανένα περιορισμό, πέραν των αναφερομένων στον ίδιο τον νόμο. Μάλιστα, στην αιτιολογική έκθεση του νόμου, αναφέρεται ενδεικτικά ότι μπορεί να συμφωνηθεί π.χ. μεταβολή χρόνου εκπλήρωσης των απαιτήσεων, εξόφληση σε περισσότερες δόσεις, μείωση επιτοκίου, εξάρτηση καταβολής τόκων από τα κέρδη της επιχείρησης, διαγραφή μέρους της οφειλής, απονομή περιόδου χάριτος, εκποίηση περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη σε πιστωτή ή σε τρίτον. Επίσης θα μπορούσαν να συμφωνηθούν και κάποιο όροι για την ενεργοποίηση ή διατήρηση της συμφωνίας αναδιάρθρωσης, όπως π.χ. αύξηση κεφαλαίου από τους μετόχους, πώληση και μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου κ.ο.κ.

Στις επόμενες παραγράφους του άρθρου τίθενται συγκεκριμένοι κανόνες ρύθμισης, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται κατά την κατάρτιση και σύναψη της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών και, συγκεκριμένα, τέσσερις βασικές εξαιρέσεις από τον κανόνα της ελεύθερης διαμόρφωσης, οι οποίες είναι οι εξής:

i) Η αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης του πιστωτή, σύμφωνα με την οποία οι ρυθμίσεις της σύμβασης αναδιάρθρωσης δεν επιτρέπεται να φέρουν οποιονδήποτε πιστωτή σε χειρότερη οικονομική θέση από αυτήν στην οποία θα βρισκόταν αν είχε κινήσει διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, σύμφωνα και με τους ειδικότερους κανόνες του άρθρου 977 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφορικά με τη σειρά ικανοποίησης των πιστωτών. Αυτό βέβαια προϋποθέτει προηγούμενη εκτίμηση της εμπορικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, η οποία και λαμβάνεται ως βάση για την τιμή πρώτης προσφοράς σε πλειστηριασμό κατά τον ισχύοντα Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. *Έτσι, εάν λχ. ο οφειλέτης έχει οφειλές προς μία τράπεζα και προμηθευτή του και η τράπεζα έχει εγγράψει στο μοναδικό ακίνητο του οφειλέτη προσημείωση υποθήκης α' τάξης για ποσό 200.000 ευρώ (οπότε και θα λάβει το 90% του πλειστηριάσματος) και το ακίνητο του οφειλέτη κρίνεται ότι εάν οδηγούταν σε πλειστηριασμό θα επέφερε πλειστηρίασμα ποσού 150.000 ευρώ, ο εν λόγω πιστωτής δεν μπορεί βάσει της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών να λάβει ποσό μικρότερο από 135.000 ευρώ. Αντίστοιχα ο προμηθευτής δεν μπορεί να συμφωνηθεί ότι θα λάβει ποσό μικρότερο από 15.000 ευρώ, διότι σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα συμμετείχε στο πλειστηρίασμα σε ποσοστό 10%.*

ii) Εάν μάλιστα υπάρχουν και συνοφειλέτες (π.χ. ο εγγυητής δανειακής σύμβασης, ο ομόρρυθμος εταίρος ή ο διαχειριστής μίας ΕΠΕ για τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων που οφείλει η επιχείρηση) ή τρίτα πρόσωπα σε περιουσιακά στοιχεία των οποίων έχει εγγραφεί εξασφάλιση υπέρ πιστωτή (π.χ. τρίτο πρόσωπο που χωρίς να είναι εγγυητής έχει ωστόσο συναινέσει στην εγγραφή προσημείωσης σε ακίνητο ιδιοκτησίας του για την εξασφάλιση απαίτησης του πιστωτή), τότε θα πρέπει να συνυπολογιστεί (πέραν από την αξία των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης) και η αξία ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του συνοφειλέτη ή του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου του τρίτου προσώπου. Πρόκειται, εν προκειμένω, για μία διεύρυνση της αρχής της μη χειροτέρευσης της θέσης του πιστωτή. *Λχ. έστω ότι στο προηγούμενο παράδειγμα υπήρχαν δύο πιστώτριες τράπεζες εκ των οποίων η πρώτη είχε προσημείωση στο ακίνητο του οφειλέτη και για την απαίτηση της δεύτερης έχει παράσχει προσωπική εγγύηση ο νόμιμος εκπρόσωπος της οφειλέτιδας εταιρείας, ο οποίος έχει ένα ακίνητο, τότε η δεύτερη τράπεζα θα πρέπει να λάβει τουλάχιστον την αξία ρευστοποίησης του ακινήτου του εγγυητή.*

iii) Εφόσον το ποσό που δύναται να αποπληρώσει ο οφειλέτης υπερβαίνει κατά τα ανωτέρω την αξία ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, των συνοφειλετών και των τρίτων προσώπων, οι πιστωτές ικανοποιούνται συμμέτρως από το (υπερβαίνον την αξία της ρευστοποίησης των περιουσιακών αυτών στοιχείων) ποσό αυτό. Δηλαδή για το μεν ποσό που αντιστοιχεί στην αξία

ρευστοποίησης θα ικανοποιηθούν κατά το άρθρο 977 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ενώ για το υπερβάλλον αυτού ποσό θα ικανοποιηθούν συμμετρως.

iv) Τέλος, από τις απαιτήσεις των πιστωτών αφαιρούνται α) από τις απαιτήσεις των πιστωτών του ιδιωτικού τομέα το σύνολο του ποσού που αντιστοιχεί σε καταλογισθέντες τόκους υπερημερίας (συμπεριλαμβανομένων αυτών που έχουν κεφαλαιοποιηθεί), β) από τις απαιτήσεις του δημοσίου τομέα το 95% των αυτοτελών φορολογικών προστίμων και iii) από τις απαιτήσεις του Δημοσίου και των Φ.Κ.Α. το 85% των πάσης φύσεως προσαυξήσεων και των τόκων που έχουν καταλογισθεί επί βασικής οφειλής λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής αυτής. Ωστόσο, η αφαίρεση των ως άνω ποσών ισχύει με την επιφύλαξη της απαγόρευσης της χειροτέρευσης της θέσης του πιστωτή, όπως αναλύθηκε ανωτέρω. Εάν, για παράδειγμα, ένας ιδιώτης πιστωτής μπορεί μέσω διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης να εισπράξει και το ποσό που αντιστοιχεί στους τόκους υπερημερίας ή μέρος αυτού, τότε το ποσό αυτό δεν θα προαφαιρεθεί και ο συγκεκριμένος πιστωτής θα συμμετέχει στη διαδικασία με το σύνολο της απαίτησής του.

Ειδικά δε για τις οφειλές προς το Δημόσιο και τους Φ.Κ.Α. προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 4469 ότι η αποπληρωμή των οφειλών δεν μπορεί να συμφωνηθεί σε περισσότερες από **120 μηνιαίες δόσεις**, το ποσό της κάθε δόσης πρέπει να είναι **τουλάχιστον 50 ευρώ**, ενώ επίσης **δεν μπορεί να συμφωνηθεί περίοδος χάριτος**. Αν ήδη ο οφειλέτης έχει προχωρήσει σε ρύθμιση των οφειλών του προς το Δημόσιο, η ρύθμιση διατηρείται και εντάσσεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης.

6. Μπορούν οι πιστωτές κατά την διαδικασία του εξωδικαστικού μηχανισμού να προχωρήσουν σε πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης;

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4469, από την αποστολή της πρόσκλησης του συντονιστή προς τους πιστωτές για συμμετοχή στη διαδικασία, αναστέλλονται αυτοδικαίως **για διάστημα εβδομήντα (70) ημερών** τα μέτρα, εκκρεμούς ή μη, αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του οφειλέτη για την ικανοποίηση των απαιτήσεων των οποίων ζητείται η ρύθμιση καθώς και η λήψη κατά του οφειλέτη οποιουδήποτε ασφαλιστικού μέτρου και η εγγραφή προσημείωσης. Ασφαλιστικό μέτρο μπορεί, κατ' εξαίρεση, να ληφθεί μόνον εάν συντρέχει κίνδυνος απαξίωσης λόγω απομάκρυνσης, αφαίρεσης ή μετακίνησης εξοπλισμού και προς αποτροπή του κινδύνου αυτού. **Πράξεις, άρα, αναγκαστικής εκτέλεσης που διενεργούν πιστωτές μετά την κοινοποίηση σε αυτούς αντιγράφου της αίτησης υπαγωγής είναι άκυρες.** Εάν δε εκκρεμεί ήδη αναγκαστική εκτέλεση κατά του οφειλέτη, αυτή αναστέλλεται με κοινοποίηση εκ μέρους του οφειλέτη στα όργανα της εκτέλεσης της πιστοποιημένης από την ΕΓΔΙΧ βεβαίωσης του συντονιστή για την πληρότητα της αίτησης.

Η κατά τα ανωτέρω αναστολή αίρεται αυτοδικαίως όταν η διαδικασία περαιωθεί ως άκαρπη για οποιονδήποτε λόγο ή με σχετική απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας των συμμετεχόντων πιστωτών.

Πάντως με τη συναίνεση της απόλυτης πλειοψηφίας των συμμετεχόντων πιστωτών, η αναστολή **μπορεί να παραταθεί για τέσσερις (4) επιπλέον μήνες** με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Αναστολή επίσης αυτοδικαίως επέρχεται και με την κατάθεση της αίτησης επικύρωσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης από το Πολυμελές Πρωτοδικείο. Όπως ορίζεται στο άρθρο 12 παρ. 3 «*Από την κατάθεση της αίτησης για την επικύρωση της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών και έως την έκδοση απόφασης από το αρμόδιο δικαστήριο για την επικύρωση ή μη της συμφωνίας αναδιάρθρωσης, αναστέλλονται αυτοδικαίως τα μέτρα, εκκρεμιά ή μη, ατομικής και συλλογικής αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του οφειλέτη για την ικανοποίηση απαιτήσεων που ρυθμίζονται από τη σύμβαση*».

7. Δύναται μια επιχείρηση να εμφανίσει θετική καθαρή θέση για τη χρήση 2017, ενώ τις προηγούμενες χρήσεις είχε αρνητική, προκειμένου να υποβληθεί αίτηση υπαγωγής το 2018;

Δοθέντων των κριτηρίων που πρέπει να πληροί ο οφειλέτης για να υπαχθεί στον ν. 4469 και δεδομένου ότι αίτηση υπαγωγής μπορεί να υποβληθεί έως τις 31.12.2018, πολλές επιχειρήσεις που δεν εμφάνισαν θετική καθαρή θέση στις χρήσεις 2013, 2014, 2015, ενδέχεται να αποπειραθούν να εμφανίσουν θετική καθαρή θέση στη χρήση 2016, ώστε να μπορούν να υποβάλουν αίτηση εντός του 2018. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ενδεχομένως οι πιστωτές να προσκαλέσουν τις επιχειρήσεις αυτές, που τώρα δεν πληρούν τα κριτήρια υπαγωγής, αφ' ης στιγμής τεθεί σε ισχύ ο νόμος, με αποτέλεσμα να μην έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση μεταγενέστερα παρά μόνον αν προσκληθούν εκ νέου (το Δημόσιο, οι Φ.Κ.Α. τα ΝΠΔΔ και οι χρηματοδοτικοί φορείς μπορούν να ξεκινήσουν και αυτά τη διαδικασία του ν. 4469 προσκαλώντας εγγράφως τον οφειλέτη να υποβάλει αίτηση υπαγωγής. Αν ο τελευταίος δεν υποβάλει την αίτηση εντός δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης, δεν δικαιούται να κινήσει ο ίδιος τη διαδικασία μεταγενέστερα, χωρίς να προσκληθεί εκ νέου από τους πιστωτές).

8. Καθολικότητα της διαδικασίας – Οφείλουν οι επιχειρήσεις που θα κάνουν αίτηση να συμπεριλάβουν όλους τους πιστωτές τους; Περιλαμβάνονται και οι πιστωτές εξωτερικού;

Βασικό ερώτημα του μηχανισμού είναι αν η επιχείρηση που προχωρεί σε αίτηση είναι υποχρεωμένη να συμπεριλάβει όλους τους πιστωτές της. Η απάντηση είναι κατ' αρχήν ναι. Ο νόμος ορίζει ότι ο οφειλέτης είναι υποχρεωμένος να καταθέσει κατάλογο με όλους τους πιστωτές του με τα πλήρη στοιχεία τους, ώστε να μπορεί να γίνει η επικοινωνία μεταξύ πιστωτών και συντονιστή (άρθρο 5 παρ. 1β). Τι γίνεται, όμως, αν μία επιχείρηση δεν επιθυμεί να μειώσει τις απαιτήσεις ενός συγκεκριμένου πιστωτή, ή δεν επιθυμεί να λάβει γνώση ο πιστωτής αυτός για την έναρξη της διαδικασίας, και αποφασίζει να μην τον εντάξει στο σχέδιο ρύθμισης και να μην τον εμφανίσει στην αίτησή της. Αρχικά, τούτο πιθανόν να φανεί στις οικονομικές της καταστάσεις. Ίσως σε μία τέτοια περίπτωση, οι λοιποί πιστωτές, εφόσον διαπιστώσουν ότι δεν έχει συμπεριληφθεί κάποιος πιστωτής να αρνηθούν τη συνέχιση της διαδικασίας. Επίσης, στην περίπτωση που η διαδικασία προχωρήσει τελικώς και ολοκληρωθεί με τη σύναψη σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών, η μη συμπεριληψη πιστωτή/ών μπορεί να τεθεί υπόψη του Δικαστηρίου, στο στάδιο της επικύρωσης της συμφωνίας, και να εκδοθεί απορριπτική απόφαση αν κριθεί ότι το ποσοστό των πιστωτών που παραλήφθηκαν ήταν ικανό να ανατρέψει τη σύναψη της σύμβασης, ήτοι ότι, αν είχαν κληθεί και αυτοί οι πιστωτές και δεν είχαν συμμετάσχει ή είχαν καταψηφίσει το σχέδιο, δεν θα είχαν συγκεντρωθεί τα αναγκαία ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας. **Άρα το συμπέρασμα είναι ότι ενώ κατ' αρχήν οφείλει η επιχείρηση να συμπεριλάβει όλους τους πιστωτές της στην αίτηση για υπαγωγή στον νόμο, ενδέχεται να κατορθώσει να πετύχει την επικύρωση της σύμβασης αναδιάρθρωσης έχοντας παραλείψει κάποιον/κάποιους πιστωτές.**

Ένα άλλο βασικό ερώτημα είναι αν περιλαμβάνονται στην διαδικασία και πιστωτές του εξωτερικού, όπως π.χ. προμηθευτές ελληνικών εταιρειών κτλ. Η απάντηση είναι ότι υπάγονται, καθότι ο νόμος σε κανένα σημείο του δεν περιορίζει το πεδίο εφαρμογής του ως προς αυτούς. Το πρόβλημα φυσικά δημιουργείται σχετικά με την διαδικασία που θα ακολουθήσει ο συντονιστής για να ειδοποιήσει τους εν λόγω πιστωτές του εξωτερικού, ώστε να αποφασίσουν αν θα συμμετάσχουν ή όχι.

9. Δεσμεύονται και οι μη συναινούντες πιστωτές από την σύμβαση αναδιάρθρωσης;

Η σύμβαση αναδιάρθρωσης των οφειλών που υπογράφεται ανάμεσα σε οφειλέτη και πιστωτές δεσμεύει καταρχάς μόνον τους υπερψηφίσαντες πιστωτές. Οι υπόλοιποι πιστωτές δεν δεσμεύονται καταρχάς από τη σύμβαση. Ωστόσο, **ο οφειλέτης ή και οποιοσδήποτε συμμετέχων πιστωτής μπορεί να υποβάλει στο Πολυμελές Πρωτοδικείο της έδρας του οφειλέτη αίτηση με την οποία ζητά την επικύρωση της σύμβασης αναδιάρθρωσης των οφειλών.** Η αίτηση εκδικάζεται κατά την εκουσία δικαιοδοσία. Η απόφαση εκδίδεται το αργότερο εντός πέντε (5) μηνών από την κατάθεση της αίτησης. Η απόφαση του Πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο. **Εφόσον επικυρωθεί από το Πρωτοδικείο, η σύμβαση δεσμεύει πλέον**

όλους τους πιστωτές, δηλαδή και εκείνους που δεν έχουν συμβληθεί στη σύμβαση αλλά των οποίων η απαίτηση ρυθμίζεται από αυτήν.

Η επικύρωση από το Πρωτοδικείο δεν είναι απαραίτητη όταν η συμφωνία αναδιάρθρωσης έγινε ομόφωνα αποδεκτή από τους πιστωτές ή όταν οι πιστωτές που δεν συμβλήθηκαν ενέκριναν εκ των υστέρων τη συμφωνία ρητά ή σιωπηρά.

Το δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί την επικύρωση εάν παραβιάστηκαν κανόνες της διαδικασίας, εάν δεν κλητεύθηκαν πιστωτές ή, τέλος, εάν ο οφειλέτης δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση.

Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών αποτελεί ένα καινοτόμο εργαλείο που αναμένεται να ελαφρύνει επιχειρήσεις που είναι υγιείς και οι οποίες εξαιτίας της διαρκούς ακόμης και σήμερα οικονομικής κρίσης έχουν σωρεύσει οφειλές. Ρυθμίσεις του νόμου, όπως η δυνατότητα διαγραφής οφειλών προς το Δημόσιο ή η θεσμοθετημένη πλέον διαγραφή τόκων υπερημερίας και προσανξήσεων αναμένεται να δώσουν σημαντική «ανάσα» στην ελληνική αγορά. **Σημαντική συνδρομή παρέχει και η ρύθμιση του άρθρου 65 του νόμου 4472/2017, όπου προβλέπεται ελάφρυνση των προϋποθέσεων ευθύνης των τραπεζικών στελεχών για διαγραφές και άλλες ρυθμίσεις στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού.** Πρόκειται για μία αυστηρά διαρθρωμένη διαδικασία που τελεί υπό την καθοδήγηση του συντονιστή και αποβλέπει στον συγκερασμό των συμφερόντων όλων των μερών. Οι αυστηρές ωστόσο προθεσμίες που θέτει ο νόμος και η όλη τυπικότητα της διαδικασίας προϋποθέτουν πολύ καλή προετοιμασία από πλευράς του οφειλέτη πριν την υποβολή της αίτησής του.